

EVIDENSBASERAD PRAKTIK INOM SOCIALTJÄNSTEN

Regionala strukturer för kunskapsutveckling

DELRAPPORT OM ARBETET I LÄN/REGIONER 2012

Innehåll

Uppföljning av arbetet med att utveckla regionala stödstrukturer för kunskapsutveckling 2012	3
Uppbyggnaden av länens stödstrukturer	7
Den nationella utvärderingen	20
Olika aspekter på arbetet med att sprida EBP	22
FoU:s roll i de regionala stödstrukturerna	24
Samverkan med universitet/högskolor	27
Hur de alternativa utförarna involveras i stödstrukturen	30
Samordning med övrigt utvecklingsarbete	
Den regionala stödstrukturens arbete med brukarmedverkan/ -samverkan	32
Exempel på övriga insatser under 2012	39
Frågan om långsiktigt åtagande för huvudmännen i respektive län/region	41
Bilaga 1 Den nationella samordningen	45
Bilaga 2 Kontaktpersoner 2013	49
Bilaga 3 Dokumentation och rapporter från den nationella samordningen 2012	50

Uppföljning av arbetet med att utveckla regionala stödstrukturer för kunskapsutveckling 2012

Bakgrund

Mot bakgrund av SOU 2008:18 *Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten – till nytta för brukaren*, tecknade regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting en överenskommelse i maj 2009 om att gemensamt skapa en *Plattform för en evidensbaserad praktik i socialtjänsten*. Arbetet med att stärka de regionala strukturerna till stöd för kunskapsutveckling, har sitt ursprung i den överenskommelsen, liksom i de workshops som hölls hösten 2009 i nitton län med företrädare för kommuner och landsting.

Genom överenskommelsen mellan regeringen och SKL om *Program för en god äldreomsorg* i december 2009 kom äldreområdet att utgöra en pilot för arbetet med att stärka de regionala stödstrukturerna. I juni 2010 undertecknades ytterligare en överenskommelse mellan parterna: *Plattform för arbetet med att utveckla en evidensbaserad praktik i socialtjänsten*. Överenskommelsen anger inriktningen för kommande överenskommelser mellan regeringen och SKL om samordnade och långsiktiga insatser till stöd för en evidensbaserad praktik i socialtjänsten. En första sådan överenskommelse skrevs under i januari 2011, den andra våren 2012 och en tredje som handlar om verksamheten 2013, skrevs under i december 2012.

Målet med den regionala stödstrukturen är att den långsiktigt ska försörja det egna länet/regionen med ett praktiskt verksamhetsstöd och även utgöra en

arena för politiska prioriteringar och strategier inom vård och omsorg. Stödstrukturen ska skapa förutsättningar för en evidensbaserad praktik i hela socialtjänsten och berörda delar av hälso- och sjukvården.

Avsiktsförklaringar som skrevs under våren 2010 beskriver hur kommuner och hälso- och sjukvårdshuvudmännen i länen/regionerna ska samarbeta för att stärka den regionala stödstrukturen för kunskapsutveckling.

I överenskommelsen om stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten 2012 mellan regeringen och SKL fastslogs att huvudmännen ska lämna en årlig rapport till SKL om hur arbetet utvecklas utifrån dessa avsiktsförklaringar. Samtliga län inkom i slutet av januari 2013 med lägesrapporter. Projektledningen på SKL har ansvarat för denna sammanställning av länen/regionernas redovisningar.

Sammanfattande slutsatser

En genomgång av alla lägesrapporter från länen/regionerna avseende verksamheten under 2012 ger en fascinerande bild av hur mycket som faktiskt pågår. Vi kan konstatera att vissa ”röda trådar” återkommer i många läns rapporteringar:

- I nio län har nya samverkansgrupper på olika nivåer etablerats under 2012.
- Några län rapporterar om pågående översyner av den existerande strukturen för att tydliggöra mandat, funktion och representation.
- Flera län pekar på en förstärkt samverkan inom äldreområdet (sammanhållen vård, Ledningskraft med mera), vilket på sikt kan få positiva effekter även inom andra utvecklingsområden.
- Antalet insatser som syftar till att sprida kunskaper och insikter om den evidensbaserade praktiken har under året ökat påtagligt.
- I en stor majoritet av länen utgör de nationella satsningarna (Kunskap till praktik, Bättre liv för sjuka äldre, den sociala barn- och ungdomsvården) en tydlig del av den regionala stödstrukturen. Lika tydligt är inte fallet med eHälsa, men starka kopplingar finns även där i många län. Några län rapporterar också om nära samverkan med länsstyrelsernas samordnare av arbetet med våld i nära relationer.
- Rent generellt kan det fastslås att länen i sina rapporter i januari 2013 har väsentligt mer att rapportera om vad beträffar utvecklingsinsatser rörande brukarmedverkan/-samverkan jämfört med tidigare år.

- Den generella bild som växer fram ur lägesrapporterna rörande alternativa utförarens medverkan i det regionala utvecklingsarbetet är att den är förhållandevis begränsad.
- Flera län är inne i en relativt intensiv process, i vilken diskussioner med närliggande universitet och högskolor inte sällan syftar till att utarbeta avtal för en mer långsiktig och hållbar samverkan mellan socialtjänstens verksamheter och de akademiska lärosätena.
- En slutsats av länets redovisningar är att utvecklingen avseende FoU-miljöernas roll i det länsgemensamma utvecklingsarbetet har varierat mer och går i olika riktningar jämfört med tidigare år.
- Det finns påtagliga tendenser till att länen kontinuerligt blir mer lika i sina uppbyggnader av gemensamma strukturer på regional nivå.

Följande sammanställning bygger på de länsrapporter om utvecklingen under 2012 som har skickats in från samtliga län. Precis som i andra, liknande sammanhang påverkas naturligtvis redovisningen av vad länen faktiskt har valt att redovisa. Graden av detaljrikedom, betoningar och valda fokus varierar. Vissa län berättar om aktiviteter och utvecklingsinsatser som kanske har sin motsvarighet i andra län, men som dock inte har valt att redovisa dessa.

Mall för lägesrapporterna

I april 2012 sändes en promemoria ut från den nationella projektledningen, vilken bland annat tog upp aspekter som borde uppmärksammas i huvudmännens redovisningar för verksamhetsåret 2012:

- Den strukturella uppbyggnaden av länets stödstruktur (organisation, arbetsgivare, samverkans- och styrgrupper etcetera).
- Särskilt bör ”det politiska ägarskapet och den politiska styrningen” förtydligas.
- På vilket sätt verksamhetsområdet stöd till personer med funktionsnedsättning har införlivats i stödstrukturen.
- Samverkan – inom ramen för den regionala stödstrukturen – mellan socialtjänsten och angränsande områden inom hälso- och sjukvården.
- En beskrivning av hur det fortsatta och långsiktiga åtagandet är utformat för de aktuella huvudmännen i länet/regionen.
- Uppgift om länets/regionens kontaktperson till SKL med mandat att föra dialog och diskussion under 2013.
- FoU-miljöernas roll i de regionala stödstrukturerna.
- Hur de alternativa utförarna berörs av och/eller har tillgång till stödstrukturen.

- På vilket sätt utvecklingsledarna inom Kunskap till praktik, eHälsa, Sammanhållen vård och omsorg om de mest sjuka äldre samt Barn och unga-satsningen utgör en del av den regionala stödstrukturen.
- Den regionala stödstrukturens arbete med brukarmedverkan/samverkan.
- Samverkan – inom ramen för den regionala stödstrukturen – med universitet/högskolor.
- Verksamheten i övrigt rörande ett verksamhetsnära stöd i form av till exempel handledning, utbildning, systematisering av ny kunskap, praktisknära forskning, metodstöd, stöd i att utvärdera verksamheter, för att implementera riktlinjer, Öppna jämförelser, systematisk uppföljning etcetera.

Uppbyggnaden av länens stödstrukturer

Politisk samverkan, organisationsstruktur, förankring och styrning

Stödstrukturerna utgörs av flera olika strategiska funktioner, exempelvis gemensamma politiska beredningar, olika typer av styrgrupper på tjänstemannanivå, samverkansgrupper med bland annat universitet/högskolor och FoU-verksamheter. Dessa grupperingar arbetar gemensamt på länsnivå för att ta fram och formalisera länsgemensamma rutiner för samverkan, prioriteringar och beslut rörande socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård. De skapar också former och förutsättningar för hur man på ett ändamålsenligt sätt kan bedriva utvecklingsarbete inom olika verksamhetsområden. Stödstrukturerna är naturligtvis utformade utifrån de förutsättningar som finns i respektive län/region, och huvudmän för stödstrukturerna är kommunerna och hälso- och sjukvårdshuvudmännen.¹

Den politiska förankringen och styrningen är bland annat beroende av vilken organisationsform som hyser den regionala plattformen för utvecklingsarbetet. Enkelt uttryckt kan det konstateras att i de län som kommunförbunden (med enbart kommuner som medlemmar) finns kvar så har utvecklingsarbetet förlagts dit. De län som har bildat regionförbund (i form av kommunalförbund med landsting och kommuner som medlemmar) har förlagt utvecklingsarbetet dit. I regionförbunden (jämfört med kommunförbunden) finns det, av allt att döma, generellt sett ett något mer begränsat utrymme för de sociala välfärdsfrågorna, även om detta varierar en hel del mellan regionförbunden.

---

¹ Jämför skrivningen i ”Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten – Överenskommelse för år 2013 mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting” (s. 10).

I detta avsnitt redovisas varje län med betoning på det fortsatta strukturarbetet som har ägt rum under 2012.

I **Blekinge** finns det sedan ett antal år en samverkansnämnd för hjälpmedel. För närvarande pågår ett arbete med att utveckla denna till att utgöra en nämnd med vidgat uppdrag och förstärkt mandat, i syfte att också hantera gemensamma frågor inom området vård och omsorg. På detta sätt stärkts den politiska ledningen i sitt mandat att samordna vård och omsorg för exempelvis de mest sjuka äldre. I årets länsrapport konstateras att detta arbete har förvisso har fortskridit under året, men att konkreta resultat ännu inte är nådda.

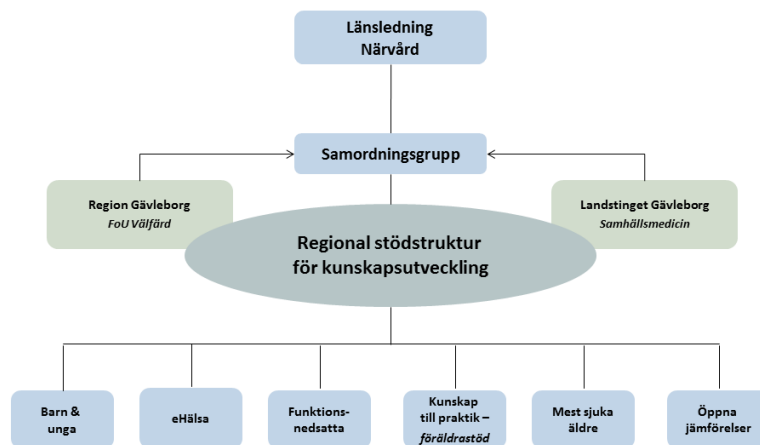
En politisk Vårdsberedning inrättades i april 2011 under direktionen för Region **Dalarna**. Beredningen, som träffas en gång per månad, ansvarar för att stödja och vägleda utvecklingsarbetet inom vård- och omsorgsområdet i länet. Samtliga utvecklingsområden har i dag styrgrupper och en chefsgrupp bestående av förvaltningschefer, socialchefer och äldreomsorgschefer från länets samtliga kommuner, samt hälso- och sjukvårdsdirektör, områdes-samordnare med flera från landstinget. Under 2012 har en – sedan tidigare befintlig – länsstyrgrupp för psykiatri integrerats i ledningsstrukturen.

På **Gotland** utgör regiondirektör, socialdirektör och hälso- och sjukvårdsdirektören uppdragsgivare för stödstrukturen för kunskapsutveckling. Den stora nyheten för året är att Gotland från och med den 1 januari 2013 är delägare i FoU Södertörn.² I övrigt betecknas organisationen som något splittrad och det ”saknas även en tydlig gemensam politisk styrning för kunskapsutvecklingsfrågor inom socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård”. En diskussion, som syftar till att ”hitta en mer stabil lösning på en framtida regional stödstruktur”, är emellertid påbörjad.

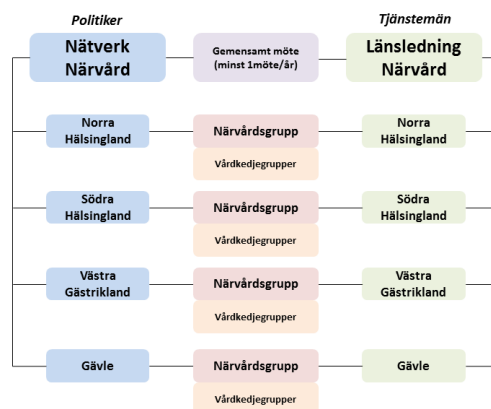
I **Gävleborg** är plattformen placerad på FoU Vårld inom Region Gävleborg. Sex olika utvecklingsområden inryms i arbetet, enligt följande bild:

---

² FoU Södertörn har funnits sedan 1997. Från och med 2011 ägs verksamheten av nio kommuner söder om Stockholm: Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö. Dessutom har Nykvarn ingått ett hängavtal.

I Gävleborg bygger samverkan mellan kommunerna och landstinget på vad som kallas Gävleborgs Närvårdsorganisation. I denna finns samverkansgrupper både på politisk nivå och på tjänstemannanivå.

Hallands regionala stödstruktur byggdes framför allt upp under våren 2011. Eftersom länet saknar ett kommunförbund har en ”Kommunberedning” tillsatts med politisk representation från både kommunerna och regionen. Det regionala arbetet är indelat i fem programområden som leds av respektive taktisk nivå. Den taktiska nivån ansvarar för utvecklingsplaner och leder arbetet inom respektive område. Den taktiska nivån rapporterar till den strategiska, som består av kommunernas förvaltningschefer och regionens hälso- och sjukvårdsdirektör och dennes ställföreträdare.

I **Jämtland** har arbetet under 2012 utgått från den politiskt beslutade handlingsplanen för 2012 till 2013, som främst siktar in sig på äldreområdet. Samverkan betecknas som mycket god inom just äldreområdet, och det vittnas

om att den kan få positiva effekter på samverkan även inom andra utvecklingsområden. Det politiska samverkansorganet utgörs av den sociala vård- och omsorgsgruppen (SVOM). Till stöd för denna finns ett par beredande tjänstemannaarenor. Under 2012 har en översyn av dessa arenor genomförts i avsikt att tydliggöra deras syften, mandat, funktion och representation.

Uppdraget att utveckla en regional stödstruktur för kunskapsutveckling inom socialtjänsten i **Jönköpings** län förvaltas av FoUrum på Regionsförbundet Jönköpings län. FoUrum betecknas som ett ”utvecklingspartnerskap” bestående av de tretton kommunernas socialtjänster. Modellen bygger på att kommunerna är aktiva i ett gemensamt utvecklingsarbete, som ses som en förlängning av kommunernas egna utvecklingsorganisationer. Den politiska styrningen sker genom den primärkommunala nämnden och operativ ledning sker genom länets socialchefsgrupp.

I **Kalmar** län påbörjades under 2012 en utveckling mot en mer formaliserad struktur för ledning och styrning i samverkan mellan huvudmännen i länet. Utvecklingsarbetet under 2012 har lett till en politisk styrning och ledning i samverkan, som innebär att:

- Landstingsstyrelsens presidium och Regionförbundets primärkommunala nämnds presidium (PKN) har formaliserade presidiekonferenser två gånger per år rörande vård och omsorg.
- En gång per år genomförs landstings- och kommundialoger mellan kommunernas och landstingets politiker och tjänstemän.

Den nya organisationen i Kalmar län framgår av följande bild:

I **Kronoberg** finns en ”styrgrupp för samverkan”. Den verkar sedan årsskiftet 2011/2012, och medlemmar är alla länets socialchefer/omvårdnadschefer; landstingets centrumchefer för medicin, barn och kvinnor; primärvård; psykiatri och akutvård samt landstingets planeringsdirektör och chefen för FoU Kronoberg. Nytt under året är att de så kallade ”tvärgrupperna” inledde sitt arbete under våren. Det finns tre sådana grupper: Barn och unga, Vuxna och Äldre. Regionförbundets styrelse har fattat beslut om länets avsiktsförklaring som är under omarbetning. Den politiska styrningen betecknas som ”svag och otydlig”. Dock kommer den ledningsstruktur som finns i dag att successivt förstärkas allteftersom regionförbundet anställer nya utvecklingsledare och på ett annat sätt än tidigare tar ett samlat ansvar för organisationen och stödstrukturen.

Under året har en vidareutveckling av den politiska organisationen skett i **Norrbottnen**, med en förstärkning och ett tydliggörande av ledning, styrning och samverkan. En ny politisk organisation har tillsatts: ”Samverkansberedningen Kommunerna-Landstinget”. Tidigare fanns flera politiska styrgrupper för olika verksamhetsområden. I och med den nya politiska samverkansgruppen tar länet ett mer samlat grepp om den regionala utvecklingen.

Samverkan mellan kommuner och landsting i Norrbotten:

För att skapa en politisk ledning i **Skåne**, med ansvar för kvalitetsutveckling och evidensbaserad praktik i samverkan, har en process startats under 2012. Den syftar till att en sådan politisk ledningsstruktur, gemensam för regionens

och kommunernas vård och omsorg, ska skapas 2013. En ledningsstruktur, bestående av politiker från Region Skåne och kommunerna, kommer att bildas i den process som pågår under första halvåret 2013. Samtidigt kommer huvudmännen att organisera en struktur för stöd och implementering av evidensbaserad praktik. Detta arbete är en process med bred medverkan. Lärosäten, FoU-verksamheter, professioner hos huvudmännen, utförarorganisationer och brukarrepresentanter tillhör dem som deltar.

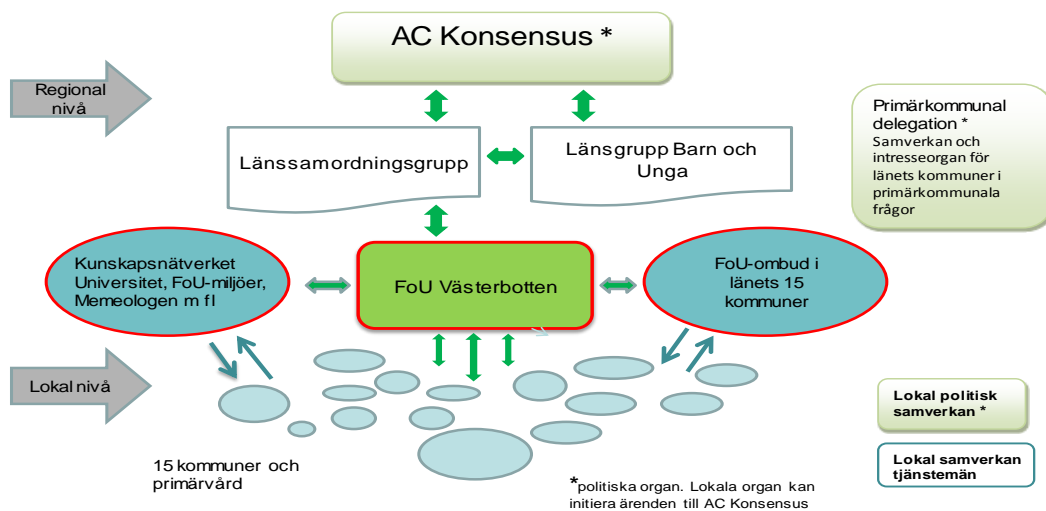
I **Stockholms** län finns Presidiegruppen (presidierna från Kommunförbundet Stockholms läns vård- och omsorgsberedning, KSL samt Stockholms läns landstings hälso- och sjukvårdsnämnd, HSN). För att leda arbetet i länet har en styrgrupp skapats bestående av tjänstemän från Stockholms läns landsting, KSL och ett par kommuner.

I **Sörmland** är samtliga utvecklingsledare inom de olika aktuella programområdena anställda på FoU i Sörmland. Detta gäller dock inte plattformsledaren som är anställd på regionförbundet. I länet finns en läns gemensam nämnd för vård- och omsorgsfrågor samt hjälpmedelsfrågor. Nämnden beslutade våren 2012 att en utredning ska göras med förslag på hur ett långsiktigt åtagande på området ska kunna utformas i länet. Nämnden har också beslutat att föreslå att regionförbundet ska bli huvudman framöver vad avser tjänstemannastödet.

I **Uppsala** län sker samverkan mellan kommunerna och landstinget genom landstingets tre länsdelsberedningar, och på regional nivå genom regionförbundets styrelse. På tjänstemannanivå har Tjänstemannaberedningen Kommun Landsting (TKL) till uppgift att bereda frågor av gemensamt intresse. Regionförbundets Enhet för välfärd och FoU-stöd utgör plattformen i den regionala stödstrukturen. En särskild styrgrupp har utsetts att leda ”plattformarbetet”.

I **Värmland** har det sedan 2006 pågått ett arbete med att bygga en länsgemensam struktur för ledning och styrning avseende gemensamma frågor för kommunerna – sedan 2012 inkluderas utöver socialtjänsten även skolan – och landstinget. Arbetet benämns Nya Perspektiv och bedrivs inom ramen för Region Värmlands enhet ”Vård, omsorg, folkhälsa och Nya Perspektiv”. Arbetet leds av en politisk styrgrupp, utsedd av Region Värmland. Det finns även en beredningsgrupp, sammansatt av tjänstemän från landstinget, kommunerna och Region Värmland. Dessa identifierar utvecklingsmöjligheter, initierar nya utvecklingsområden vid behov samt följer upp gemensamma mål. Tillsammans med Region Värmland och Nya Perspektiv utgör FoU Välfärd Värmland de aktörer som ”under projekttiden har förts närmare varandra och som utgör basen för den regionala stödstrukturen”. FoU Välfärd är organiserad under Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper vid Karlstads universitet. Tidigare har samordningen brustit något i länet men har, enligt lägesrapporten, förbättrats under 2012.

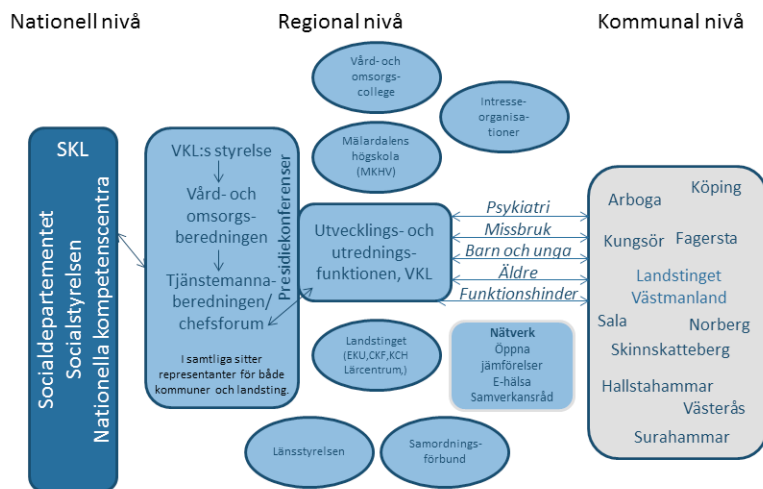
Den regionala stödstrukturen för kunskapsutveckling har fått ett tydligt fäste i **Västerbotten** under 2012. FoU Västerbotten har sedan starten 2011 utvecklats väl och utgör i dag en etablerad kunskapsmiljö och en plattform i den regionala stödstrukturen. Socialnämndernas ordförandenätverk träffas fyra gånger per år och är en viktig dialogpart för kommunernas behov av kunskapsstöd. AC Konsensus har det politiska ägarskapet och är det forum som 2010 fattade beslut om att starta en ny FoU-miljö, som skulle utgöra navet i den regionala stödstrukturen. Däremot har AC Konsensus hittills inte haft någon aktiv roll i den regionala stödstrukturens arbete, vilket, enligt lägesrapporten, måste bedömas som otillfredsställande. Planeringen är att 2013 års arbete kommer att ändra på det förhållandet, och kontinuerliga rapporteringar till AC Konsensus planeras. Detta ligger i linje med den utveckling som påbörjats under 2012, med syftet att tydligare föra in sociala välfärdsfrågor på den politiska agendan och i den regionala utvecklingsstrategin.

Kommunförbundet **Västernorrland** är projektägare för stödstruktursarbetet i länet, och Kommunförbundets styrelse är projektets regionala uppdragsgivare. På politisk nivå finns SocialKOLA – en samverkansgrupp mellan länets kommuner och landstinget gällande frågor inom socialtjänsten. En viktig fråga att arbeta vidare med är att i högre utsträckning involvera den politiska nivån och att tydliggöra SocialKOLAS ansvar när det gäller såväl de regionala stödstrukturerna som det länsgemensamma utvecklingsarbetet. Behovet av politiskt ägarskap har uppmärksammats och ingår i verksamhetsplanen för 2013. Under 2012 har socialchefsnätverkets roll förtydligats. Forumet kallas numera för Beredningsgruppen för att tydliggöra att detta är en arbetsgrupp som bereder frågor till SocialKOLA. En omorganisation på Landstinget Västernorrland bedöms underlätta fortsatt länssamverkan.

I **Västmanland** är Västmanlands Kommuner och Landstings (VKL) Vård- och omsorgsberedning den politiska styrgruppen. Styrningen sker, som tidigare, via en politisk styrgrupp och en tjänstemannastyrgrupp. Den senare består av tre socialchefer, en representant från landstingets enhet för kunskapsstyrning och utbildning, en representant från Mälardalens Högskola, VKL:s direktör och plattformsledaren. Regelbunden rapportering sker till länets chefsforum samt till VKL:s politiska styrelse.

Regionala stödstrukturer för kunskapsutveckling

EKU= Enheten för kunskapsstyrning och utbildning
 CKF= Centrum för klinisk forskning
 KCH= Kompetenscentrum för hälsa
 MKHV= Mälardalens Kompetenscentrum för Hälsa och Valfärd

Lokala styr- och arbetsgrupper i länsprojekt.

I **Västra Götaland** har strukturen för ledning i samverkan mellan de 49 kommunerna och Västra Götalandsregionen (LiSA-gruppen) startats upp och formaliserats. Samordningen i länet kring en plattform för kunskapsutveckling är prioriterad men har ”en lång väg kvar innan den har funnit sina former”. Lägesrapporten slår emellertid fast att samverkan med Västra Götalandsregionen har tagit fart, framförallt inom äldre- och missbruksområdet. Länets utvecklingsarbete utgår från kommunalförbunden i de fyra delregionerna; Fyrbodalen, Sjuhärad, Skaraborg och Göteborgsregionen.

I Sjuhärad arbetar man med att skapa en gemensam handlingsplan för Sjuhärad/Södra Älvsborg, vilken ska ge stöd i uppbyggandet av stärkta strukturer för en evidensbaserad praktik. Handlingsplanen ska beslutas i ”Beredningsgruppen Social Valfärd och Hälsa” under 2013.

I Fyrbodalen leds kommunalförbundet av en direktion. Under den finns fem politiska beredningar varav beredningen ”Hälsa/Socialtjänst” är en. På kommunalförbundet finns en FoU-enhet med uppdrag att, tillsammans med plattforms- och utvecklingsledarna, arbeta med att bygga upp den regionala stödstrukturen. Samverkan sker genom Vårdsamverkan, som är en samverkansarena för primärvård, länssjukvård och kommunerna.

Skaraborgs stödstruktur för vårdgivarna är ”Vårdsamverkan Skaraborg”, som är en styrgrupp av chefer från kommunerna, Skaraborgs sjukhus och primärvården. Styrgruppen har under 2012 fått ett formellt uppdrag från ”Politisk

Samverkan Skaraborg” (PSS) som bildades i mars 2012. Arbetet i Skaraborg fortsätter utifrån avsiktsförklaringen från 2010, som nu ska revideras.

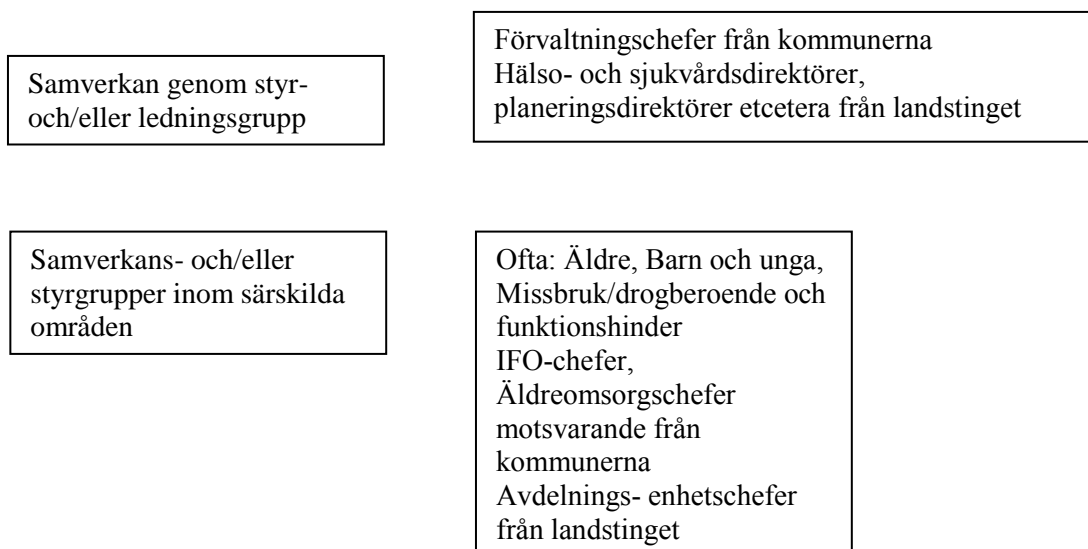
Inom Göteborgsregionens kommunalförbund är det främst avdelningarna GR Kompetens och FoU i Väst som bistår kommunerna i arbetet med att utveckla ett större kunskapsinnehåll i socialtjänsten. Styrgruppen för det sociala området, med politiskt förtroendevalda från GR:s kommuner, har det övergripande ansvaret. I verksamhetsinriktningen för 2012 till 2013 finns arbetet med en kunskapsbaserad socialtjänst med som ett tydligt mål.

I **Örebro** län har det beslutats om en kartläggning/genomlysning av alla delar av den befintliga ledningsstrukturen för samverkan. Kartläggningen har pågått under hösten 2012 och en rapport beräknas komma under tidig vår 2013.

Det regionala politiska samrådsorganet Läns-SLAKO i **Östergötland** har tillsammans med forsknings- och utvecklingsmiljöer inom välfärdsområdet i Östergötland under 2012 fortsatt sitt arbete med att utveckla formerna för hur den regionala stödstrukturen för kunskapsutveckling kan ledas och utvecklas. Under 2012 har det tillkommit en ny viktig regional aktör i detta arbete och det är den ”Strategiska ledningsgruppen”. Den består av förvaltningschefer från länets tretton kommuner samt fyra närsjukvårdsdirektörer.

Samverkan på tjänstemannanivån

En schematisk bild av hur samverkan sker på tjänstemannanivå i länen/regionerna ser ut på följande sätt. Samtliga län har länsgemensamma samverkansgrupper på olika nivåer, och uppfinningsrikedomen är stor när det kommer till att namnge dess grupper.

I många län finns det en relativt tydlig struktur med samverkansgrupper mellan kommunerna och landstinget. Förvaltningschefer från kommunerna och högre chefer från landstinget bildar styr- och samverkansgrupper som går under en rad olika beteckningar: LSVÖ – Ledningssamverkan vård och omsorg (Blekinge), Fredagsgruppen (Jämtland), Strategisk nivå (Halland), TKL – Tjänstemannaberedning kommun landsting (Uppsala), Ledningsgrupp för samordning av länets hälso- och sjukvård och socialtjänst (Kronoberg), Länsstyrgrupp (Sörmland och Norrbotten), Tjänstemannaberedningen (Västmanland), Länsamordningsgruppen (Västerbotten), Förvaltningschefs-nätverket (Västernorrland), Vilgot-gruppen (Örebro), Vårdsamverkan (Skaraborg) Strategiska ledningsgruppen (Östergötland) och så vidare. Denna typ av samverkansgrupp på hög tjänstemannanivå återfinns i nästan alla län.

Som komplement till dessa finns i de allra flesta län samverkansgrupper på lägre chefsnivåer inom olika områden. I Dalarna finns det exempelvis särskilda ”styrgrupper” för områdena Äldre, Barn och unga, Missbruk och eHälsa. I Jönköpings län finns vad man kallar tre ”dialoger”: Psykiatri-/missbruksdialogen, Seniordialogen och Barndialogen.

I Halland finns det under den ”strategiska nivån” samverkansgrupper med chefer från kommuner och region inom ”programområdena” Äldre, Barn, unga och familj, Funktionsnedsatta, Missbruk och drogberoende samt Psykiatri. ”Referensgrupper” inom verksamhetsområdena äldre, funktionshinder, barn och ungdom samt missbruk/drogberoende finns i Uppsala län. I dessa referensgrupper ingår även representanter från privata utförare. I Värmland talar man i termer av fyra ”utmaningar”: Äldres hälsa, Riskbruk och riskbeteende, Den sårbara familjen samt Psykisk hälsa.

Var fanns plattformen för det regionala arbetet 2012?

I den terminologi som har vuxit fram inom projektet kallas de personer som är särskilt avdelade för att arbeta med att bygga de nya stödstrukturerna för ”plattformsledare”. Ute i länen varierar dock beteckningarna och inbegriper exempelvis samverkansstrateg, regional samordnare, processledare, utvecklingsledare och projektledare. Gemensamt för dem är deras uppdrag att bidra till att stabila, identifierbara, efterfrågade och långsiktigt hållbara strukturer kommer på plats i varje län/region

I län med kommunförbund eller kommunalförbund har, som tidigare påpekats, plattformen för arbetet i samtliga fall placerats där (Skåne, Norrbotten, Västernorrland och Västra Götaland). Län som har ett regionförbund (med juridisk form kommunalförbund) med landstinget och kommunerna som medlemmar har oftast placerat plattformen på regionförbundet (Dalarna,

Gävleborg, Jämtland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Sörmland, Uppsala, Västmanland, Västerbotten, och Örebro).

I de nya regionkommunerna Halland och Gotland finns plattformsledarna i relativt nära anslutning till de verksamheter som har i uppdrag att bedriva utvecklingsarbeten inom socialtjänsten och angränsande hälso- och sjukvård.

I Blekinge utgår plattformsledaren från Blekinge Kompetenscentrum, som organisatoriskt tillhör landstinget. I Stockholms län har uppdraget lagts på Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum.³ I Värmland är plattformsledaren anställd på FoU Valfärd Värmland på Karlstads universitet.

---

³ Äldrecentrum bildades 1986 och leds av en politisk styrelse och ett FoU-råd. Huvudmän är Stockholms läns landsting och Stockholms stad.

Den nationella utvärderingen

Efter en upphandling i början av 2011 fick Professional Management uppdraget att göra en utvärdering av den nationella satsningen på utveckling av regionala stödstrukturer. Då fastslogs att huvudparten av datainsamlandet skulle äga rum under hösten 2012 och att en slutrapport skulle presenteras i februari 2013. Den främsta anledningen till denna tidsplan var att det statliga stimulansbidraget – vid tiden för upphandlingen – hade en borte gräns i och med 2012 års utgång. Utvecklingen har därefter tagit en något annorlunda riktning, varför den utvärdering som i huvudsak avslutades i december snarast är att betrakta som en uppföljning av de två första årens utvecklingsarbete på länsnivå.

Förutom analyser av dokument, överenskommelser, rapporter och ett antal intervjuer, skickade utvärderaren på hösten 2012 ut en webbenkät till särskilt utvalda personer i samtliga län. De som svarade på enkäten var dels plattformsledarna, dels personer med chefsansvar inom kommuner och landsting, vilka förväntades ha ett särskilt intresse för och särskild samverkan med sina respektive regionala stödstrukturer. En i det närmaste slutgiltig rapport skickades i mitten av december ut till samtliga plattformsledare, som då fick möjlighet att återkomma med synpunkter och göra eventuella rättelser. Det finns i denna rapport inte utrymme att redovisa alla de slutsatser som drogs i utvärderingen. Den särskilt intresserade hänvisas till utvärderarens slutrapport.⁴

Några centrala resultat kan det emellertid vara på sin plats att peka på:

Målsättningarna med de regionala stödstrukturerna uppfattas av 75-80 procent av de tillfrågade som ”mycket eller ganska tydliga”.

---

⁴ ”Utvärdering av satsningen ”Regionala strukturer till stöd för kunskaps-utveckling inom socialtjänsten” (publiceras under första kvartalet 2013).

Runt två tredjedelar anser att länets **avsiktsförklaring** från våren 2010 är ”väl eller delvis förankrad” i länet.

Närmare tre fjärdedelar anser att **modellen med avsiktsförklaringar** är att föredra jämfört med traditionella projektansökningar om statsbidrag.

Generellt sett finns det en positiv syn på **att stödstrukturerna kan leva** vidare även efter det att den statliga satsningen har upphört. I detta fall varierar resultaten mellan länen.

Samtliga plattformsledare utom en, anser att samarbetet har fungerat bra med **övriga programområdets utvecklingsledare**.

Plattformsledarna ger uttryck för ett **gott samarbete** med FoU, kommunernas socialtjänst, hälso- och sjukvårdshuvudmannen och universitet och högskolor. Något sämre resultat uppmättes för samverkan med brukarorganisationer och framförallt alternativa utförare.

69 procent av de tillfrågade ansåg att utvecklingsarbetet skulle kunna få bestående positiva effekter på **verksamheten inom det egna ansvarsområdet**.

Avslutningsvis ger utvärderaren uttryck för följande slutsatser:

”Eftersom länen/regionerna är mycket olika till storlek och karaktär ser också stödstrukturerna av naturliga skäl olika ut. Uppbyggnadsarbetet har kommit olika långt, vilket delvis hänger samman med hur långt man hade kommit redan före satsningen och delvis beror på länets/regionernas storlek. Men det finns också andra faktorer som spelar in exempelvis vilken samarbetskultur som finns i länet/regionen, hur effektiva de interna processerna har varit under projektet, andra pågående utvecklingsarbeten inom länet/regionen, kontinuiteten när det gäller plattformsledare och andra nyckelpersoner etcetera.

Det finns en tendens till att länen/regionerna kontinuerligt blir mer lika i sina uppbyggnader av gemensamma strukturer på regional nivå. Arbetet i länen varierar dock när det gäller arbetsformer, innehåll och prioriteringar.”

Olika aspekter på arbetet med att sprida EBP

Det kan konstateras att arbetet med att sprida kunskaper och insikter om den evidensbaserade praktiken som tanke, idé och förhållningssätt har intensifierats på de allra flesta håll under 2012. Nedan följer några exempel på detta:

- Sju nätverksträffar ägde under 2012 rum i Norrbotten, med kontaktpersoner EBP i kommunerna.
- Föreläsning om evidensbaserad praktik för kommunalråd i länet i Norrbotten.
- Studiecirklar, workshops, praktiskt arbete i enskilda förvaltningar i Värmland i Arvika och Blekinge i Karlskrona.
- De ”riksregionala konferenserna” om EBP under 2012 omfattade Halland, Jönköping, Kronoberg, Stockholm, Sörmland, Värmland, Västmanland, Örebro, och Östergötland.
- Ett ”EBP-råd” håller på att inrättas i Blekinge. Syftet är ”att skapa en handlingsplan för utveckling av praktiskt evidensbaserat arbete inom länets verksamheter på kommunal nivå och landstingsnivå”.
- En modell för EBP-workshops utarbetades under året i Västernorrland.
- Ett arbete med att utveckla en modell för att leda en regional utveckling mot en evidensbaserad praktik inom barn- och ungdomsområdet påbörjades i Halland.
- FoU-cirklar för länets FoU-ombud; ”Att utveckla arbetssätt och strukturer för att stödja en evidensbaserad praktik i den egna kommunen”, startar 2013 i Västerbotten.
- Handledarcirklar i ”Att leda en evidensbaserad praktik” genomfördes under året i Västmanland. Liknande studiecirklar startar våren 2013 i Sjuhärad.

- En beredningsgrupp för evidensbaserad praktik inom barn och ungaområdet och missbruks- och beroendevården tillsattes under 2012 i Göteborgsregionen.
- Kurser/uppdragsutbildningar på universitet och högskolor har startats upp under året. På Linnéuniversitetet startade på vårterminen en kurs motsvarande 7,5 hp; ”Ledarskapets betydelse för utvecklandet av en evidensbaserad verksamhet inom socialtjänst samt hälso- och sjukvård”. En liknande uppdragsutbildning startades på Mittuniversitetet: ”Verksamhetsutveckling och evidensbaserad praktik i socialt arbete”, 7,5 hp.

Det kan noteras att det från flera håll finns en ny betoning på att gå ifrån en syn på EBP som ett ”eget spår”, till en strävan efter att perspektivet/förhållnings-sättet ska integreras i allt läns-gemensamt utvecklingsarbete. Det talas i termer av att ”ansvaret flyttas till utvecklingsledarna inom respektive ansvarsområde”.

FoU:s roll i de regionala stödstrukturerna

I utredningen *Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten – till nytta för brukaren* (SOU 2008:18) görs bland annat följande bedömning: ”Lokala och/eller regionala FoU-verksamheter utgör ett viktigt stöd för utvecklingen av en evidensbaserad praktik.”

I *Program för en god äldreomsorg* (december 2009) initierades satsningen på regionala stödstrukturer för kunskapsutveckling inom socialtjänsten och angränsande hälso- och sjukvård. Huvudmännen i länen/regionerna ombads formulera så kallade avsiktsförklaringar under våren 2010. I dessa skulle man bland annat formulera sig kring ”på vilket sätt FoU-kompetens, universitet/högskola eller motsvarande förväntas bidra till högre kvalitet”.

Att FoU-miljöerna förväntas spela en viktig roll i utvecklandet av en långsiktig struktur för kunskapsutveckling framgår också i avtalet mellan SKL och staten om en plattform för kommande överenskommelser (juni 2010): ”Det är också viktigt att brukarna finns med i arbetet inom de regionala stödstrukturerna, liksom landsting, FoU-miljöer, universitet och högskolor”.

Utvecklingen varierar

Utvecklingen har under de senaste åren varierat beträffande FoU-miljöernas roll i länen. Efter drygt trettio års verksamhet lades Dalarnas Forskningsråd ner från och med halvårsskiftet 2012. I dess ställe har ett centrum bildats på Högskolan Dalarna, som tagit över delar av den tidigare personalen från forskningsrådet.

I Halland har den tidigare verksamheten FoU Socialcentrum också lagts ner och ansvaret sägs ha överförts till regionens FoU-verksamhet inom hälso- och

sjukvården. Jämfört med för några år sedan kan det med fog hävdas att FoU-verksamheten inom socialtjänsten har försvagats inte bara i Halland, utan även i Kronoberg och Blekinge. FoU Blekinge betraktades under flera år som ett av flaggskeppen bland landets FoU-miljöer inom socialtjänsten. Utvecklingen beskrivs bland annat i lägesrapporten från Kronoberg: ”Styrgruppen har lagts ner och FoU Kronobergs medverkan i arbetet mot den evidensbaserade praktiken är begränsad. Verksamheten har trots försök inte kunnat rekrytera medarbetare inom området socialt arbete.”

Det är i sammanhanget intressant att notera att en gemensam nämnare för dessa tre län är att FoU-verksamheterna har flyttats från en i huvudsak primärkommunal organisation till hälso- och sjukvårdshuvudmannens organisation.

I en annan riktning har utvecklingen till exempel gått i Jämtland, Värmland och på Gotland. I Jämtland har en omstart med nya medarbetare ägt rum under 2012. FoU Valfärd Värmland har under året stärkt sin roll i bland annat den länsgemensamma beslutsstrukturen. På Gotland har man, efter många års diskussion, från och med den 1 januari 2013 ett delägarskap i FoU Södertörn. I lägesrapporten slås det fast att: ”Satsningen på stöd för en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten har varit klart bidragande orsak till detta.”

I övriga län är FoU:s roll (oavsett om den är stark eller svag) relativt oförändrad jämfört med tidigare år. Västmanland saknar fortsättningsvis en egen FoU-verksamhet. Värt att notera är också att kommunerna i Kalmar under året sade upp avtalet med Fokus. Vad detta innebär framöver är i skrivande stund inte klarlagt.

I Norrbotten utreds för närvarande förutsättningarna för hur man kan utveckla en långsiktigt hållbar FoU-miljö för kunskapsutveckling inom socialtjänsten ”bland annat genom att utveckla och förstärka det vetenskapliga stödet till kommunerna”. Länet beskriver FoU-miljön som ”en viktig och central aktör inom den regionala stödstrukturen”. Den fungerar till exempel som en ”operativ ledningsgrupp för de regionala utvecklingsledarna”. Liknande formuleringar återfinns i lägesrapporten från Västernorrland, där FoU betecknas som en ”central aktör för att långsiktigt upprätthålla stödstrukturen”. I länets verksamhetsplan för stödstruktursarbetet 2013 ”ingår att se över FoU:s roll”.

I Skåne sker samverkan mellan den regionala stödstrukturens och FoU Skåne främst inom områdena brukar- och anhörigmedverkan.

I flera län utgör den regionala FoU-miljön inom socialtjänsten plattformen för utvecklingsarbetet med de regionala stödstrukturerna för kunskapsutveckling. Så är fallet i exempelvis Blekinge, Gävleborg, Jönköping, Uppsala, Värmland, Västerbotten, Västernorrland, Örebro och Östergötland. I detta län finns det flera FoU-miljöer och lägesrapporten slår fast att ”Den regionala stödstrukturen bygger på befintliga och utvecklade strukturer inom och mellan FoU-miljöerna i länet”.

En slutsats av länets redovisningar är att utvecklingen avseende FoU-miljöernas roll i det länsgemensamma utvecklingsarbetet har varierat i högra grad och går i olika riktningar jämfört med tidigare år.

Samverkan med universitet/högskolor

I lägesrapporterna finns det en hel del exempel på att samverkan mellan socialtjänsten och universitet/högskolor (U/H) ytterligare har intensifierats under 2012. Här följer några exempel på detta.

Kombinationstjänster

Olika former av kombinationstjänster är relativt vanliga inom FoU-miljöer som arbetar inom socialtjänstens olika områden. Andra exempel är att plattformsledarna i Dalarna och Halland under 2012 hade delade tjänster mellan regionen och länets högskola. I Gävleborg påbörjade två kliniska adjunkter sin tjänstgöring på högskola och i kommunerna.

Kommundoktorander

En form som varit föremål för många diskussioner under relativt lång tid är möjligheten att kombinera sin kommunala anställning med forskarutbildning. Nu finns det, sent omsider, flera exempel på detta. I Skåne startar Malmö Högskola ett utbildningsprogram för kommundoktorander vårterminen 2013. Kommundoktorander finns för närvarande också ibland annat Sörmland och Västmanland.

Kompetens-/utvecklingscentrum på universitet/högskola

Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna (SUD) är ett samverkansorgan mellan Högskolan Dalarna och yrkeslivet inom det sociala välfärdsområdet. Genom SUD ska Högskolan Dalarna och yrkeslivet gemensamt främja utbildning, forskning och verksamhetsutveckling inom det sociala välfärdsområdet. SUD är delvis ett resultat av att Dalarnas Forskningsråd lades

ner vid halvårsskiftet 2012. I Västmanland/Sörmland har en ny samarbetspartner etablerat sig i form av ”Mälardalens kompetenscentrum för hälsa och välfärd (MKHV). Projektet är initialt tidsbegränsat till den 31 december 2013 med uppdraget att utveckla och konkretisera formerna för en långsiktigt hållbar samverkansorganisation av värde för både högskolan och kommunerna. MKHV förväntas stärka kommunerna i arbetet med en evidensbaserad socialtjänst.

Universitet/högskolor medverkar i FoU-råd/styrgrupper

Att universitet och högskolor finns representerade i FoU-miljöernas ledningsgrupper är vanligt. Så är fallet i exempelvis: Gävleborg, Jämtland, Sörmland, Värmland och Västernorrland.

Universitet/högskolor medverkar i länsgemensamma grupper

I ”Rådet för kunskapsutveckling inom socialtjänsten” i Norrbotten sitter representanter från tre institutioner på Luleå universitet. Representanter från universitetet i Karlstad medverkar i Värmlands ”Nätverk för regionala kunskapsaktörer”. Medarbetare på Örebro universitet deltog i framtagandet av det regionala programmet för social välfärd. Lunds universitet, Högskolan Kristianstad och Malmö Högskola har representanter i ett arbetsutskott till stödstrukturens styrgrupp i Skåne.

Socialtjänstens medarbetare samverkar med universitet/högskolor i olika funktioner

Att medarbetare från socialtjänsten också kan ha en roll i den akademiska verksamheten exemplifieras t.ex. i lägesrapporten från *Halland*: medarbetare är medlemmar av forskningsmiljön Centrum för välfärd, hälsa och idrott (CVHI), vid Högskolan i Halmstad och tre medarbetare sitter med i programråd samt föreläser inom olika utbildningar vid Högskolan i Halmstad.

Sammanfattningsvis är flera län inne i en relativt intensiv process, i vilken diskussioner med närliggande universitet och högskolor inte sällan syftar till att utarbeta avtal för en mer långsiktig och hållbar samverkan mellan socialtjänstens verksamheter och de akademiska lärosätena.

Under 2013 kommer en ökad uppmärksamhet att riktas mot detta område. I överenskommelsen om evidensbaserad praktik för 2013 slås bland annat följande fast:

”Viktiga områden för det fortsatta arbetet med att utveckla de regionala stödstrukturerna ska också vara att fördjupa och intensifierad samverkan med

högskolor och universitet samt FoU-miljöer, bland annat genom att under 2013 tillsammans med den nationella samordningen på SKL medverka i en kartläggning om samverkan mellan socialtjänst och universitet och högskolor.”⁵

---

⁵ ”Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten Överenskommelse för år 2013 mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting”, s. 11.

Hur de alternativa utförarna involveras i stödstrukturen

I förra årets lägesrapporter var det tunt med exempel på hur de alternativa utförarna involverades i arbetet med att utveckla de regionala stödstrukturerna. Denna slutsats gäller även årets rapporter. Det län som förra året mer principiellt problematiserade kring de alternativa utförarnas delaktighet och medverkan var Kalmar län. Måhända är det delvis därför ett fördjupningsarbete genomfördes i länet under hösten 2012, i syfte att skapa en överblick över området. Resultatet av analysen var att samverkan med de privata utförarna är relativt god men att den är ”ostrukturerad och sker godtyckligt”.

Den röda tråden som löper genom i stort sett samtliga lägesrapporter är att alternativa utförare erbjuds att medverka i kurser, konferenser och inspirationsdagar, som anordnas regionalt och/eller lokalt. I sammanhanget pekar emellertid flera län på att det är kommunerna som ytterst ansvarar för att de alternativa utförarna får samma information som ”den egna verksamheten”.

Det är dock värt att notera att det finns exempel på faktisk medverkan från de alternativa utförarna i det regionala utvecklingsarbetet. De finns till exempel representerade på samtliga nivåer inom utvecklingsarbetet rörande demensvården i Halland. Alternativa utförare deltar i pågående högskoleutbildningar och andra utbildningar i Kronoberg. I Skåne medverkar alternativa utförare i bland annat de kommunteam som ingår i satsningen Ledningskraft. I Sjuhärad finns privata utförare med i ”Närvårdssamverkan” och i Skaraborg medverkar de i styrgruppen för ”Vårdssamverkan Skaraborg”.

Annars är bilden relativt entydig:

- De alternativa utförarna ”involverades marginellt under 2012” (Gävleborg).

- Det finns i dag inga konkreta planer på hur en fördjupad dialog med alternativa utförare ska se ut (Jönköping).
- Inget samarbete finns med alternativa utförare inom ramen för stödstrukturen (Örebro).

Den generella bild som växer fram ur lägesrapporterna rörande de alternativa utförares medverkan i det regionala utvecklingsarbetet kommer väl till uttryck i lägesrapporten från Fyrbodal: ”Vi kan konstatera att det övervägande är offentligt anställda som deltar. Vi ser att det fortsatt är ett utvecklingsområde.”

Samordning med övrigt utvecklingsarbete

Kunskap till praktik, eHälsa, Bättre liv för sjuka äldre samt den sociala barn- och ungdomsvården

I överenskommelsen om evidensbaserad praktik som undertecknades av parterna på nationell nivå i december 2012 fastslås att:

”Stödstrukturerna ska vidare ha en samordnande roll för de länsgemensamma utvecklingsarbeten inom socialtjänsten som sker inom ramen för denna överenskommelse, samt inom andra nationella överenskommelser mellan parterna där så beslutas.”⁶

Samordning mellan de olika utvecklingsområdena sker på regional nivå i samtliga län. Konstruktionen skiljer sig dock i grunden mellan länen. I huvudsak skulle man kunna tala i termer av två huvudsakliga principer: enhetsprincipen och nätverksprincipen.

Enhetsprincipen innebär i detta sammanhang att alla (eller i stort sett samtliga) utvecklingsområden är samlokaliserade i en och samma organisatoriska enhet. Oftast har de inblandade utvecklingsledarna en gemensam chef. Ibland kan man dela denna arbetsledning med ansvariga inom andra utvecklingsområden (till exempel folkhälsa, skola och vård- och omsorgscollege).

Nätverksprincipen bygger på att utvecklingsledarna inom de olika programområdena är organisatoriskt spridda på flera organisationer/huvudmän i länet. Samordningen sker främst genom kontinuerliga gemensamma träffar – ofta under ledning av länets plattformsledare.

---

⁶ Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten Överenskommelse för år 2013 mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (s. 11).

Följande exempel på enhetsprincipen: en samordnad organisatorisk tillhörighet, var aktuella under 2012:

Dalarna: Enheten för utveckling, hälsa och välfärd på Region Dalarna.

Halland: Avdelningen för regional samverkan på Region Halland.

Jämtland: Enheten för Attraktion och Livsmiljö på Regionförbundet Jämtland.

Norrbottnen: Kommunförbundet Norrbotten.

Sörmland: FoU i Sörmland (exklusive plattformsledaren).

Uppsala: Enheten för välfärd och FoU-stöd på Regionförbundet Uppsala län.

Västerbotten: FoU Västerbotten på Regionförbundet Västerbotten.

Västmanland: Utvecklings- och utredningsenheten på Västmanlands Kommuner och Landsting, VKL.

Örebro: FoU Välfärd på enheten för Social välfärd och skolstöd på Regionförbundet Örebro.

Ovanstående exempel har samlokaliserat de flesta funktionerna. Den funktion som ofta inte är i samma organisatoriska enhet är samordnaren inom eHälsa (så är fallet i exempelvis Halland, Uppsala, Västmanland och Västerbotten).

De län som mer bygger på nätverksprincipen är till exempel:

Kronoberg: Plattformsledaren kallar kontinuerligt samman ansvariga utvecklingsledare, som har flera olika arbetsgivare, till möte i den så kallade ”Insiktsgruppen”. Utvecklingen under senare delen av 2012 pekar emellertid på en utveckling mot en starkare organisatorisk samordning på sikt på Regionförbundet Södra Småland.

Skåne: Utvecklingsledarna har gemensamma träffar för erfarenhetsutbyte.

Stockholm: Plattformsledarna sammankallar till regelbundna träffar med utvecklingsledarna.

Värmland: För att samordna de olika projekten på regional nivå bildades under 2012 en ny grupp; RUG (Regional utvecklingsgrupp).

Östergötland: Projektledare/ansvariga träffas ett par gånger per termin tillsammans med den nya samordningsgruppen i länet SABE.

Om man ska drista sig till att dra någon form av slutsats av utvecklingen sedan starten av den statliga satsningen 2010/2011 så skulle det närmast vara att det finns en viss tendens till att enhetsprincipen blir allt vanligare. I många län ser man ett ökat behov av samverkan mellan de olika utvecklingsområdena. Tydligast kommer detta under 2012 till uttryck i de samordningsförsök, som utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv påkallar samverkan mellan till exempel psykisk ohälsa, missbruks- och beroendevården och den sociala barn- och ungdomsvården.

Även på nationell nivå finns det en uttalad strävan efter tydligare samordning mellan de olika nationella satsningarna. På SKL kommer en ny organisation för samordning att prövas under 2013. Under 2012 anordnade SKL i september en gemensam nationell träff för samtliga regionala utvecklingsledare och en gemensam, länsspecifik information - om de i december 2012 ingångna överenskommelserna, har testats och en ny form av ”samordnade länsdialoger” kommer att prövas under 2013.

Den regionala stödstrukturens arbete med brukarmedverkan/ -samverkan

I samtliga statliga utvecklingssatsningar som är aktuella på regional nivå inom socialtjänsten och angränsande hälso- och sjukvård betonas vikten av brukarmedverkan/-samverkan. Brukarens erfarenheter och önskemål är en av tre kunskapskällor som bygger en evidensbaserad praktik, och det är därför viktigt för verksamheterna att öka brukarinflytandet.

En slutsats som drogs av länens lägesrapporter i januari 2012 var att frågan om brukarsamverkan skulle uppmärksammas väsentligt mer under 2012 i form av seminarier, kunskapsdagar, uppföljningar, brukarrevisioner, nya representationsformer för brukares medverkan på regional nivå med mera. Rent generellt kan det i dag fastslås att länen i sina rapporter i januari 2013 har väsentligt mer att rapportera om inom området jämfört med i januari 2012.

Missbruks- och beroendevården/psykiatrin

Under 2012 var det allt fler län som sällade sig till dem som har etablerat brukarråd och/eller genomfört brukarrevisioner inom området. Ett brukarråd etablerades i Kalmar under våren och under hösten genomfördes en första brukarrevision i Stockholms län. I Dalarna finns brukarorganisationer representerade i den länsgemensamma styrgruppen för psykiatrin. Generellt, precis som tidigare år, är det framför allt inom dessa utvecklingsområden som länen redovisar exempel på insatser som är ägnade att förstärka brukarnas inflytande och delaktighet. Tilläggas kan att Kommunförbundets FoU-enhet i

Västernorrland på uppdrag av SKL har sammanställt en kunskapsöversikt gällande brukarråd inom just missbruks- och beroendevården.

Barn- och ungdomsområdet

I Jönköping har barn varit med i arbetet med att ta fram en informationsbok som riktar sig till barn i familjehem. I Fyrbodal genomförs FoU-cirklar med brukarmedverkan inom barn- och ungdomsområdet.

I syfte att öka barn och ungas delaktighet och inflytande i den sociala barnvården genomför sju FoU-verksamheter, tillsammans med Allmänna Barnhuset, ett gemensamt flerårigt utvecklingsprojekt (Dalarna, Fyrbodal, Kalmar, Skåne, Uppsala, Västernorrland och Västmanland).⁷ Tillsammans med några kommuner i länet har FoU Västernorrland utvecklat en modell för att lyssna på och ta tillvara barns och ungdomars erfarenheter av att möta socialtjänsten, den så kallade Västernorrlandsmodellen.

Kartläggningar – handlingsplaner

I Jönköping ska en strategi för ökad brukarmedverkan tas fram inför 2013. I Kronoberg har det beslutats att de regionala ”tvärgrupperna” i alla uppdrag ska beskriva hur och när brukarnas kunskaper och önskemål ska tas tillvara. I Kalmar har en kartläggning gjorts som ligger till grund för en handlingsplan. Halland genomförde en systematisk kartläggning inom samtliga ”programområden”. En pilotundersökning som syftade till att undersöka vilka former och arbetsmetoder som används inom socialtjänsten i länet genomfördes i Värmland.

Forskning och Utveckling

I Värmland kommer en person att anställas under 2013 på FoU Välfärd. Uppdraget är att leda processen med att genomföra brukarstyrda revisioner inom ett flertal verksamheter inom socialtjänsten. I december startade FoU i Värmland dessutom studiecirklar i samverkan med studieförbundet Vuxenskolan. Under 2012 fick en av FoU-miljöerna i Östergötland i uppdrag att undersöka vilka behov av brukarinflytande som brukarna själva upplever inom socialpsykiatri och landstingets psykiatriska vård. För att förstärka arbetet med brukarmedverkan har en anställd på FoU i Sörmland fått ett särskilt uppdrag med start i januari 2013.

---

⁷ För mer information: <http://www.allmannabarnhuset.se/index.cfm?id=458&l=2>

I Skåne ansvarar FoU Skåne för stödstrukturens arbete med brukarmedverkan. Tre projekt pågår varav ett handlar om personer i ett tidigt skede av sin demenssjukdom. Personernas syn och önskemål ska kartläggas och syftet är att det ska påverka planeringen och utformningen av insatserna i bland annat dagverksamheterna.

Konferenser/seminariedagar

Under 2011 var det några län som arrangerade länsgemensamma dagar med fokus på brukarmedverkan. Denna utveckling har fortsatt under 2012 och flera län har genomfört sådana. Inte sällan har uppläggningsen av dagarna påverkats av erfarenheterna från konferenserna 2011 (Blekinge, Halland, Jämtland, Norrbotten och Västerbotten).

Gotland kommer under början av 2013 att genomföra en konferens över två dagar: "Makt och inflytande, en kunskapsmässa för brukarinflytande och värdegrund".

Exempel på "faktisk" medverkan

Inom området personer med funktionsnedsättning deltog brukare i Sjuhärad i utformningen av en länsgemensam brukarenkät. I Örebro var brukarorganisationer representerade vid framtagandet av "Regionalt program för social välfärd". Brukarföreträdare medverkar som referenspersoner i lokala och regionala arbetsgrupper i Halland inom satsningen Bättre liv för sjuka äldre. I samma län var det regionala handikapprådet remissinstans för den regionala utvecklingsplanen inom området personer med funktionsnedsättning.

Med målsättningen att förstärka den enskildes delaktighet och inflytande genomförs i Dalarna revideringar av SVPL (samordnad vårdplanering) och SIP (samordnad individuell plan). I samma län har personer i en brukarpanel inom psykiatrin haft en särskild utbildning arrangerad av Högskolan Dalarna. Representanter för brukarorganisationer finns i en referensgrupp till stödstrukturens styrgrupp i Skåne.

Övrigt

En nybildad och mycket aktiv regional referensgrupp för äldre frågor har bildats under året i Västmanland. I Skåne finns det planer på att genomföra brukarrevisioner inom äldreomsorgen.

En reflektion i sammanhanget är att även om det har hänt väsentligt mer under 2012 jämfört med tidigare så finns det mycket kvar att göra. Det finns därför

all anledning att anta att de allra flesta länen instämmer i ett konstaterande, som görs i lägesrapporten från Norrbotten: ”En tydlig vilja är att utveckla området ytterligare...”.

Exempel på övriga insatser under 2012

Under rubriken ”Verksamheten i övrigt” beskriver många län olika typer av genomförda utbildningar, konferenser och seminarier under 2012.

Öppna jämförelser

Flera län pekar på arbete inom ramen för Öppna jämförelser. Flera län medverkar i ett gemensamt projekt med SKL (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Gävleborg, Sörmland, Jönköping och tre delregioner i Västra Götaland – GR, Fyrbodal och Sjuhärad).

Webbaserat utvecklingsstöd

Socialtjänstbiblioteket är ett kunskapsstöd för vård och social omsorg inom kommunerna. Genom nationella avtal erbjuder biblioteket alla kommuner tillgång till databaser som innehåller tusentals tidskrifter.⁸ Under 2012 har tillströmningen tagit en viss fart i och med avtal med kommunerna i Dalarna, Jämtland, Sörmland och Västmanland. Även Gotland har tecknat avtal. På Gotland utvecklar man dessutom en ”Kunskapsportal”. En liknande utveckling finns i Skåne, som under året lanserade en ny hemsida ”Evidensbaserad praktik”, som innehåller goda exempel på pågående utvecklingsarbeten i länet.⁹

Utvärderingsverkstäder/-metodik

Sedan flera år har det varit vanligt inom landets FoU-miljöer att anordna olika former av kompetensutveckling rörande utvärdering. Ett allt vanligare begrepp i sammanhanget är så kallade ”utvärderingsverkstäder”. Under 2012

---

⁸ www.inera.se/Vardtjanster/Eira/Socialtjanstbiblioteket

⁹ ebp.kfsk.se

rapporteras denna typ av verksamheter ha pågått i till exempel Blekinge, Västmanland, Örebro och Östergötland.

Informationssökning

Förutom det ovan nämnda Socialtjänstbiblioteket, som vid lansering kräver en del handledning i informationssökning, har Värmland och Sjuhärad under 2012 arrangerat särskilda satsningar på kurser i informationssökning. I Sjuhärad finns det ju särskilt goda möjligheter i och med närheten till Bibliotekshögskolan i Borås.¹⁰

Gemensam upphandling av HVB

Under 2012 anslöt sig Kronobergs kommuner till den sedan tidigare pågående samverkan mellan Skåne och Halland rörande gemensam upphandling av hem för vård och boende (HVB). I Jönköping har FoUrum på kommunernas uppdrag genomfört upphandling av HVB-vård inom missbruk och barn och unga.

---

¹⁰ Numera formellt en institution på Högskolan i Borås: Institutionen biblioteks- och informationsvetenskap.

Frågan om långsiktigt åtagande för huvudmännen i respektive län/region

Målet med den regionala stödstrukturen är, som tidigare påpekats, att den långsiktigt ska försörja det egna länet/regionen med ett praktiskt verksamhetsstöd och även utgöra en arena för politiska prioriteringar och strategier inom socialtjänst, vård och omsorg. En central målsättning för utvecklingsarbetet är således att de regionala stödstrukturerna ska finnas kvar och fungera även på längre sikt.

I överenskommelserna 2011 och 2012 mellan regeringen och SKL om en evidensbaserad praktik slogs det fast att det statliga stimulansbidraget skulle upphöra i och med 2012 års utgång. Utvecklingen under 2012 och de erfarenheter som länen fortlöpande rapporterade, bland annat i lägesrapporterna i januari 2012, ledde emellertid till en omprövning på nationell nivå:

”Parterna är ense om att utvecklingen av de regionala stödstrukturerna behöver fortsätta. Den statliga finansieringen till stöd för denna utveckling ska därför fortsätta under 2013. En förutsättning är att huvudmännen från och med 2014 successivt övertar finansieringsansvaret enligt följande:

- 25 procent av kostnaderna för 2014.
- 50 procent av kostnaderna för 2015.
- 100 procent av kostnaderna från och med 2016.”¹¹

---

¹¹ Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten – överenskommelse för år 2013 mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (s. 11).

I den mall för åiterrapporteringen, som sändes ut våren 2012, fanns som en punkt en beskrivning av hur det fortsatta och långsiktiga åtagandet från huvudmännen ska säkerställas. Graden av konkretiseringar skiljer sig i detta avseende en hel del mellan länen. Nedan följer ett antal exempel på vad länen redovisar beträffande ett långsiktigt åtagande för huvudmännen:

Dalarna: Kommunerna och landstinget har förklarat sig villiga att understödja fortsatt finansiering av den regionala plattformen i Region Dalarnas regi och det finns ett starkt politiskt stöd för detta.

Gotland: Region Gotland kommer fortsättningsvis att ha en stödstruktur för kunskapsutveckling, även efter det att den statliga finansieringen har upphört. Hur den regionala stödstrukturen i framtiden kommer att organiseras och kopplas till politiken kommer att klargöras under 2013.

Gävleborg: Ett antal fortsatta åtgärder för att garantera huvudmännens långsiktiga åtagande har planerats under 2012 för implementering 2013. Bland annat handlar det om ett par nya tjänster, som ska förstärka och säkra ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Jönköping: Modellen i Jönköping bygger på att kommunerna är aktiva i ett gemensamt utvecklingsarbete, som en förlängning av kommunernas egna utvecklingsorganisationer. För att säkra kontinuitet och långsiktighet är vissa personalresurser redan finansierade av den länsgemensamma, egna basfinansieringen.

Kalmar: Lägesrapporten slår fast att ”den regionala stödstrukturen ska bestå även efter att de statliga medlen upphör. Detta är den regionala styrgruppens främsta prioritering”. Långsiktigheten grundar sig på en ny struktur som utvecklats under 2012. Den kommer att följas upp och vidareutvecklas under 2013.

Kronoberg: Länet redovisar att den ledningsstruktur som finns i dag successivt kommer att förstärkas, allteftersom Regionförbundet Södra Småland anställer utvecklingsledare ”och tar ett samlat ansvar för organisationen och strukturen”.

Skåne: Huvudmännen; Region Skåne och kommunerna genom Kommunförbundet Skåne, kommer efter projekttidens slut att överta ansvaret för stödstrukturen och det långsiktiga arbetet på att utveckla en evidensbaserad praktik. En ledningsstruktur, bestående av politiker från Region Skåne och kommunerna, kommer att bildas i den process som pågår under första halvåret

2013. Samtidigt kommer huvudmännen att organisera en struktur för stöd och implementering av evidensbaserad praktik.

Sörmland: I länsstyrgruppen finns det en samstämmighet om att länets regionförbund borde vara huvudman för den regionala stödstrukturen. Den läns gemensamma nämnden har under 2012 också föreslagit detta. Problemet är att förbundet inte har uppdrag inom vård, omsorg och socialtjänst.

Uppsala: Ambitionen i Uppsala län är att det utvecklingsarbete som påbörjats ska bli långsiktigt hållbart och ingå i de ordinarie stödstrukturerna även efter projektets avslutning.

Värmland: I länet bedömer man enligt lägesrapporten att arbetet har tagit stora steg framåt och att samtliga aktörer gemensamt visar intresse för att fortsätta bygga samman de strukturer för samordning och utveckling som finns.

Västernorrland: För att åstadkomma en långsiktig hållbarhet i utvecklingsarbetet bedömer man att en regional funktion är nödvändig, både som samordnare på länsnivå och som en länk mellan lokala och nationella nivå. Planeringen av hur denna regionala funktion ska organiseras och långsiktigt finansieras ska fortsätta under 2013.

Västra Götaland: I Sjuhärad avser man att via en handlingsplan utveckla den gemensamma lednings- och samverkansstrukturen för att etablera ett långsiktigt åtagande för de aktuella huvudmännen. En revidering av avsiktsförklaringen från 2010 kommer att ske i Skaraborg, med syftet ”att bli långsiktigt hållbar”. I Göteborgsregionen menar man att förutsättningarna för en regional plattform för kunskapsutveckling inom hela socialtjänsten är goda, men att det krävs ytterligare utvecklingsarbete.

Örebro: Den regionala stödstrukturen för kunskapsutveckling bygger i Örebro på den permanenta verksamheten FoU Valfärd på regionförbundet. Enheten är bemannad med tillsvidareanställda utvecklingsledare inom olika områden samt en forskningsledare. Detta kommer att vara basen för det långsiktiga arbetet.

Att strukturbygget inte är färdigt framgick tydligt i det inledande avsnittet om den organisatoriska utvecklingen i länets stödstrukturer. Där framgick bland annat att det även under 2012 i tioalet län har etablerats nya samverkansfora/grupper och i några län kommer den processen att fortsätta även under 2013 och kanske även in på 2014.

Det finns, även efter läsningen av årets lägesrapporter, skäl att ännu en gång instämma i den slutsats som drogs i förra årets nationella rapport:

”En slutsats, som kan dras av länens lägesrapporter, är att medvetenheten om behovet av långsiktighet är väl spridd och att en långsiktighet kräver åtaganden, mobilisering, uthållighet och delaktighet på alla nivåer i de nationella, regionala och lokala styrsystemen.”¹²

Stockholm i februari 2013

Per Albinsson
Nationell projektledare SKL

---

¹² ”Regionala strukturer för kunskapsutveckling Delrapport om arbetet i län/regioner 2011” (s. 21).

Den nationella samordningen

Nationellt nätverk 2012 – ”plattformsledare”

Under slutet av 2010 träffades för första gången representanter från län och regioner för att bilda ett nationellt nätverk för de ansvariga plattformsledarna i alla län/regioner.

Under 2012 träffades nätverket flera gånger. En majoritet av deltagarna medverkade i januari på arbetsdagar rörande omvärldsanalys (se nästa avsnitt). I mars var det dags för årets första gemensamma internat. Temat för dagarna var ”Länspresentationer”, vilket innebar att länen redovisade framgångar, motgångar, förhoppningar och farhågor. Utöver detta medverkade representanter från Socialstyrelsen och projektchefer på SKL inom Bättre liv för sjuka äldre, den sociala barn- och ungdomsvården och missbruks-/beroendevården.

Den 11 september genomfördes en gemensam nationell träff med länsrepresentanter för flera olika utvecklingsområden (regionala stödstrukturer, Bättre liv för sjuka äldre, barn och unga, missbruks- och beroendevården samt eHälsa). Syftet med dagen var att skapa en mötesplats där deltagarna kunde utbyta kunskaper och erfarenheter. Varje län genomförde en gemensam reflektion rörande det egna länets styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Drygt 160 deltagare representerade samtliga län.

Med temat ”I dag och i morgon” träffades nätverket ett par dagar i oktober. På programmet stod bland annat redovisningar rörande EBP-överenskommelsen 2013, kartläggningarna om funktionshinder och nationella kunskapscentra, forskningen och EBP och systematisk uppföljning. Dag två ägnades fullt ut till en visionsövning med sikte på de regionala stödstrukturernas positiva, stabila och efterfrågade ställning vid slutet av 2010-talet, då denna framgångsrika struktur exporterats till ett tjugotal länder.

Omvärldsanalys för socialtjänsten

Diskussionerna om ett underlagsmaterial för omvärldsanalys för socialtjänsten startade under 2011. I januari genomfördes en workshop med sexton deltagare från lika många län. En särskild ”skrivargrupp” träffades i mars över två dagar. Därefter bearbetades materialet av dåvarande plattformsledaren i Jönköping, Lars Bergstrand och under försommaren färdigställde den nationella

projektledaren materialet. Rapporten kom från tryckeriet i augusti: ”Vägval för socialtjänsten Underlag för omvärldsanalys”.¹³

Medlemsbesök 2012

Under 2012 har den nationella projektledaren informerat om det nationella arbetet rörande regionala stödstrukturer vid ett flertal tillfällen. De län/regioner som har besökts under 2012 är Sörmland, Örebro, Skåne (x2), Blekinge, Jönköping (x2), Kalmar, Kronoberg och Västmanland.

”Riksregionala” konferenser EBP 2012

Syftet med de riksregionala konferenserna, som inleddes under hösten 2011, är att ge en sammanhållen bild av nationella prioriteringar, skapa intresse och synliggöra nyttan med både en evidensbaserad praktik och med eHälsa, samt att ge inspiration och verktyg för den regionala och lokala nivån.

Konferenserna vänder sig främst till förtroendevalda, men även chefs-tjänstemän, i kommuner och landsting. Under 2012 genomfördes följande konferenser:

15/2	Stockholm
22/2	Sörmland & Västmanland
7/3	Värmland & Örebro
21/3	Östergötland
22/10	Halland, Jönköping & Kronoberg

Nationell konferens: ”Att bygga strukturer för kunskapsutveckling 2.0”

Två nationella konferenser med fokus på det regionala utvecklingsarbetet genomfördes hösten 2009 och hösten 2010. Den 21 november 2012 genomfördes en uppföljningskonferens, som syftade till att göra en samlad, nationell avstämning av det hittillsvarande utvecklingsarbetet. Det nationella perspektivet företrädde av Socialdepartementet och Sveriges Kommuner och Landsting. Exempel på utvecklingen på regional nivå gavs från Dalarna, Örebro, Uppsala, Stockholm, Skåne och Västra Götaland. Ett primärkommunalt perspektiv presenterades av Tingsryds kommun. Dagen innehöll dessutom en föreläsning om brukarmedverkan/samverkan. Konferensen riktade sig till politiker på lokal och regional nivå samt

---

¹³ Finns att beställa eller ladda ner på www.skl.se/publikationer. Beställningsnummer: 978-91-7164-814-3.

tjänstemän på högre chefsnivåer. Samtliga län var representerade och drygt 140 personer deltog.

Under 2011 och 2012 har information om det nationella arbetet nått representanter från samtliga läns- och regionförbund i landet och representanter från 236 kommuner har medverkat vid något eller några av de genomförda informationstillfällena.

Kartläggning av utvecklingsbehoven inom området personer med funktionsnedsättning

Det har tidigare saknats en samlad nationell bild av vilka utvecklingsbehov som finns inom verksamhetsområdet stöd till personer med funktionsnedsättning. Som ett led i att stödja socialtjänsten i arbetet med att utveckla detta verksamhetsområde genomfördes under 2012 en nationell kartläggning av vilka utvecklingsbehov som man på lokal och regional nivå uppfattar som mest centrala. På uppdrag av SKL utfördes kartläggningen av Per Enarsson, som till vardags arbetar som förvaltningschef i Katrineholm.

Sjutton län bidrog med underlagsmaterial till den nationella kartläggningen. I korthet pekade utredningen på att länen/regionerna redovisade omfattande utvecklingsbehov inom området funktionsnedsättning. En majoritet av länen/regionerna menade dessutom att utvecklingen inom detta område har blivit eftersatt i relation till socialtjänstens andra områden.¹⁴

Kartläggning av nationella kunskapscentra

På uppdrag av Nationella Samordningsgruppen för Kunskapsstyrning - Socialtjänst (NSK-S) påbörjades en nationell kartläggning av nationella kunskapscentrum och andra nationella och regionala kunskapscluster inom socialtjänsten. Arbetet utfördes av konsulten Ulf-Johans Olsson och arbetet kommer att rapporteras under första kvartalet 2013.

Ny hemsida

Under året lanserades en ny webbsida om evidensbaserad praktik på SKL:s hemsida. Där finns bland annat en under året genomförd artikelserie med exempel från flera län. På hemsidan finns även en lista

---

¹⁴ Rapporten finns att ladda ner på www.skl.se/vi_arbetar_med/socialomsorgochstod/evidensbaserad-praktik-inom-socialtjansten/rapporter-arbetsmaterial

över de viktigaste yttrandena, utredningarna och överenskommelserna som har legat till grund för denna satsning.

Utöver detta finns rapporter och arbetsmaterial rörande överenskommelsen att tillgå, liksom en ord- och begreppsförklaring med förklaringar av ord och begrepp som är centrala för arbetet med evidensbaserad praktik. Det senaste tillägget på webbsidan är en intervjusamling med företrädare för de regionala stödstrukturerna runtom i landet.¹⁵

---

¹⁵ www.skl.se/ebp-soc

Kontaktpersoner 2013

Blekinge	Birgitta Nilsson birgitta-a.nilsson@lblekinge.se
	Mats Wennstig mats.wennstig@lblekinge.se
Dalarna	Christina Wessman christina.wessman@regiondalarna.se
	Pia Joelsson pia.joelsson@falun.se
Gotland	Agneta Wahnström agneta.wahnstrom@gotland.se
Gävleborg	Agneta Morelli agneta.morelli@regiongavleborg.se
Halland	Karin Alriksson Andersson karin.alriksson-andersson@regionhalland.se
Jämtland	Ingrid Christensen ingrid.christensen@regionjamtland.se
	Lena Hallquist lena.hallquist@regionjamtland.se
Jönköping	Karin Westling karin.westling@regionjonkoping.se
	Anders Saldner anders.saldner@regionjonkoping.se
Kalmar	Mona Krispinsson Mona.Krispinsson@rfkl.se
Kronoberg	Annika Magnerot annika.magnerot@rfss.se
Norrbottn	Marianne Forsgårde marianne.forsgarde@bd.komforb.se
	ers: Camilla Sundqvist camilla.sundqvist@bd.komforb.se
Skåne	Christer Neleryd Christer.Neleryd@kfsk.se (t.o.m. 22 feb)
Stockholm	Gunilla Hjelm-Wahlberg gunilla.hjelm-wahlberg@ksl.se
	Barbro Hansson barbro.hansson@sll.se
Sörmland	Monika Agnedal monika.agnedal@region.sormland.se
Uppsala	Brita Gustafsson brita.gustafsson@region uppsala.se
Värmland	Birgit Häger birgit.hager@kau.se
	Yvonne Lennemyr yvonne.lennemyr@regionvarmland.se
Västerbotten	Anita Helgesson anita.helgesson@regionvasterbotten.se
Västernorrland	Sirpa Virtanen sirpa.virtanen@y.komforb.se
Västmanland	Tuula Björkenor tuula.bjorkenor@vkl.se
	Ann Tjernberg ann.tjernberg@vkl.se
Västra Götaland	Pär Levander par.levander@vastkom.se
	Sara Nordenhielm sara.nordenhielm@grkom.se
	Lis Palm lis.palm@fyrbodal.se
	Charlotte Bliesener charlotte.bliesener@sjuharad.se
	Helene Sandqvist-Benjaminsson helene.sandqvist-benjaminsson@skaraborg.se
Örebro	Per Sandén Per.Sanden@regionorebro.se
Östergötland	Johanna Forssell johanna.forssell@motala.se

Dokumentation och rapporter från den nationella samordningen 2012

Regionala stödstrukturer för kunskapsutveckling – Delrapport om arbetet i län/regioner 2011

Vägval för socialtjänsten – Underlag för omvärldsanalys

Styrkor, svagheter, möjligheter och hot – SWOT-reflektioner gällande de regionala stödstrukturerna för kunskapsutveckling

Reflektioner från en nätverksträff för plattformsledare – Högberga gård 10-11 oktober 2012

Kartläggning av utvecklingsbehov inom verksamhetsområdet stöd till personer med funktionsnedsättning

Nationell konferens – Att bygga strukturer för kunskapsutveckling 2.0

Utvärdering av satsningen ”Regionala strukturer till stöd för kunskapsutveckling inom socialtjänsten” (publiceras under första kvartalet 2013)

Nationella och regionala kunskapscentrum inom socialtjänsten (publiceras under första kvartalet 2013).

Regionala strukturer för kunskapsutveckling

DELRAPPORT OM ARBETET I LÄN/REGIONER 2012

En förutsättning för en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten är att det finns strukturer/nätverk till stöd för en kontinuerlig kunskapsutveckling. Sedan ett antal år pågår därför ett arbete med att utveckla regionala stödstrukturer för kunskapsutveckling inom socialtjänsten och angränsande hälso- och sjukvård. Arbetet har bland annat resulterat i att nya politiska beslutsorgan har inrättats i flera län. Syftet med dessa är att hantera samverkan och välfärdsfrågor gemensamt mellan kommuner och landsting/regioner. Den statliga finansieringen till stöd för denna utveckling fortsätter under 2013.

Denna rapport bygger på de lägesrapporter om utvecklingsarbetet under 2012, som inkommit till SKL från samtliga län under januari 2013.

För mer information:

Per Albinsson
Nationell projektledare
per.albinsson@skl.se
073 – 523 71 19